

Rīcības plānā „Ģimenes valsts politikas pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam” plānotais 2012. – 2014.gadā

1.1.1. **Sekmēt** mācību priekšmeta Sociālās zinības pedagogu **izpratni** par profesionālās pilnveides kursu saturā iekļautajām tēmām **par ģimeni (t.sk. par laulības institūcijas pozitīvo devumu uz ģimenes funkcionalitāti**, atbildību un cieņas nesošas uzvedības mācīšanu un reproduktīvo veselību) – tās lomu un nozīmīgumu

1.1.2. **Pilnveidot** klašu audzinātāju **izpratni** par „Klases stundu programmas parauga” saturā iekļautajām tēmām **par ģimeni (t.sk. . par laulības institūcijas pozitīvo devumu uz ģimenes funkcionalitāti**, atbildību un cieņas nesošas uzvedības mācīšanu un reproduktīvo veselību), sekmējot tēmu īstenošanu klases audzinātāja

stundās

Profesionālās pilnveides programmās piedalījušos pedagogu skaits

Programma	2012	2013
Klasvadības process, tā organizēšana un vadīšana. Individuālais darbs ar vecākiem.	499	379
Sociālo zinību skolotāju profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide un prasmju atjaunošana	229	62
Pedagogu profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide veselības jautājumos	49	134
Ētikas skolotāju profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide	22	0

Rīcības plānā minēto mērķu sasniegšanai īstenotās pedagogu profesionālās pilnveides programmas, to mērķi, saturs un sasniedzamie rezultāti

Pedagogu tālākizglītības programma „Klasvadības process, tā organizēšana un vadīšana. Individuālais darbs ar vecākiem”

Programmas mērķis ir:

apgūt zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas visbiežāk klasvadības praksē sastopamo trūkumu mazināšanai.

Programma satur 5 autonomus moduļus, kuru apguve nodrošina kādu konkrētu audzinātājdarbības organizēšanas un vadīšanas aspekta veiksmīgu izpildi. Programma ir izveidota, balstoties uz klašu audzinātāju tālākizglītības vajadzību pētījuma rezultātiem, tāpēc tajā iekļauti tie saturiskie elementi, kas pašlaik ir aktuāli vairumam vispārīzglītojošo skolu pedagogu. Programmas saturs balstīts uz humānpedagoģiskās pieejas un sadarbības pedagoģijas galvenajiem principiem, tādejādi ir dota iespēja padziļināti izprast mūsdienu audzinātājdarbības mērķus un uzdevumus, kā arī apgūt atbilstošas pedagoģiskās prasmes (metodes, formas, līdzekļus) šo mērķu un uzdevumu veiksmīgai īstenošanai. Programmas saturs atklāj gan konkrētas rekomendācijas audzinātājdarbības īstenošanai, gan arī ieteikumus, kā izvairīties no visbiežāk pieļautajām kļūdām un nepilnībām audzināšanas darba īstenošanā. Programmas apguve ir iespējama gan praktisku izglītojošu semināru veidā, gan e-mācību vidē.

Programmas autori: Aija Kuņalka, Mg. Dana Ķempele, Dina Lazdovska, Irina Rozentāle, Mg. Mārīte Rozenfelde, Dr. Alvars Baldiņš

Sagaidāmie rezultāti:

– māk diagnosticēt skolēnu uzvedības un mācību traucējumu cēloņus un problēmas;

- spēj plānot ilgtermiņā audzināšanas darbu konkrētu problēmu atrisināšanā;
- prot individualizēt un diferencēt audzināšanas procesu atbilstoši audzinātājdarbības trūkumu cēloņiem;
- prot sadarboties ar skolēnu vecākiem un citiem sociālajiem partneriem audzinātājdarbības mērķu sasniegšanā;
- māk modelēt audzināšanas stundas un pasākumus, izmantojot dažādas pedagoģiskās darbības formas un metodes.

Pedagogu profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide veselības jautājumos

---

24 stundu tālākizglītības programma paredzēta veselības mācības un citu radniecīgu mācību priekšmetu pedagogiem un klases audzinātājiem.

Programmas mērķis ir:

- pilnveidot dalībnieku kompetenci par veselībai labvēlīgu lēmumu pieņemšanu,
- sekmēt dalībnieku prasmi mācīt skolēniem pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai, garīgajai un sociālajai veselībai labvēlīgus lēmumus,
- pilnveidot skolotāju kompetenci par veselīgu dzīvesveidu un dzīves stilu: veselību ietekmējošiem personības faktoriem, atkarību cēloņiem un to profilaksi, kā arī uzturu un sportu.

Programmu veido divi 12 stundu moduļi. To ietvaros, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes, pedagogiem būs iespēja sagatavoties darbam klasē un pilnveidot izpratni par veselības kopveseluma jēdzienu, izvēles brīvību un personas atbildību veselību ietekmējošas uzvedības izvēlē, izkopt veselībai labvēlīgu lēmumu pieņemšanas un veselīga dzīvesveida stiprināšanas prasmes.

Programmas autori: Reinis Upenieks Mg.psych., Mg.soc.zin., Kristīne Mārtinsons, Dr.psych., Sandra Mihailova, Dr.psych., Maija Zakriževska, Dr.psych.

Sagaidāmie rezultāti

Sekmīgi apgūstot programmu, pedagogi būs:

- paplašinājuši izpratni par veselības dimensijām un veselības biopsihosociālo modeli,
- attīstījuši izpratni par izvēles brīvību un personības atbildību veselību ietekmējošas uzvedības izvēlē (lēmumpieņemšanā racionālā zāļu lietošanā un situācijās, kad nepieciešama pirmā palīdzība),
- pilnveidojuši zināšanas par elektroniskās informācijas meklēšanas iespējām ar veselību saistītu lēmumu pieņemšanā,
- pilnveidojuši zināšanas par veselību ietekmējošiem vides faktoriem un to, kā paredzēt iespējamus negadījumus un izsargāties no tiem,
- pilnveidojuši zināšanas par darba vides riska faktoriem, to profilaksi;
- guvuši pieredzi veselības mācības programmas elementu radošā izveidē un ar veselību saistītu tēmu integrāciju citos mācību priekšmetos un klases audzinātāja stundās,
- iepazinušies ar filozofiski vēsturiskajām pieejām veselības interpretācijai,
- guvuši praktisku pieredzi e-mācību vides izmantošanai un kļuvuši par e-mācību vides interaktīviem dalībniekiem.

Sociālo zinību skolotāju profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide un prasmju atjaunošana

---

36 stundu tālākizglītības programma paredzēta sociālo zinību (5.-9.kl.) un politikas un tiesību

(10.-12.kl.) pedagogiem, klašu audzinātājiem, sociālajiem pedagogiem. Programma piemērota gan pedagogiem, kuri gatavojas uzsākt priekšmeta mācīšanu, gan pedagogiem, kuri vēlas paplašināt savas zināšanas un izpratni par mācību priekšmeta saturu un metodikas aktualitātēm.

Programmas mērķis ir:

pilnveidot dalībnieku kompetenci atbilstoši mūsdienīgām izglītības attīstības prasībām un sabiedrības vajadzībām, piedāvājot attīstīt daudzveidīgas, integrētas mācīšanas un mācīšanās kompetences.

Tālākizglītības programmas saturs ir veidots, pamatojoties uz mācību priekšmeta „Sociālās zinības” standarta mērķi - sekmēt izglītojamā sociālo procesu izpratni, gatavību pieņemt un īstenot sociāli atbildīgus lēmumus, veidot savu viedokli par notikumiem demokrātiskā sabiedrībā. Programma atbilst skolotāja profesijas standartam un valsts noteiktajām prioritātēm izglītībā.

Programma sastāv no pieciem savstarpēji saistītiem un papildinošiem moduļiem: Vērtības un sabiedrības daudzveidība; Drošība un atbildība; Dzīves kvalitāte un ilgtspējīga attīstība; Valsts un sabiedrība; Latvija globālajos procesos. Programmā ietverti šādi aktuāli jautājumi: tolerances loma demokrātiskā sabiedrībā un tās izpausmes mūsdienās; vērtībuzglītība; patērētājs ekonomikā, patērētāja tiesības un tiesību aizsardzība; dzimumu līdztiesība; cilvēkdrošība; pilsoniskās līdzdalības prasmes, pilsoniskā aktivitāte demokrātiskā sabiedrībā; tiesību būtība, pilsoniski aktīvas, iecietīgas personības veidošanās.

Apgūstot programmu, dalībnieki iegūs teorētiskas zināšanas un praktiskas iemaņas stundas temata, uzdevumu, struktūras veidošanā un daudzveidīgu mācību metožu, piemēram, lomu spēles, dažāda veida diskusijas, izmantošanā sociālo zinību stundās. Programmas saturs veidots, izmantojot daudzveidīgus informācijas avotus un to izpētes metodes, apskatot problēmjautājumus no zinātnes un teorijas aspektiem, tiesību aktu un standartu prasībām un ilustrējot tos ar piemēriem no prakses, video materiāliem un statistikas datiem.

Tālākizglītības programma veidota tā, lai veicinātu pedagogu pašpilnveidi un radošumu.

Katrai nodarbībai tiek piedāvāti daudzveidīgi izdales materiāli, un tie būs noderīgi gan pedagogu pašpilnveidei par apgūtajām tēmām, gan izmantojami stundās.

Īpaša uzmanība tiks veltīta IKT izmantošanai un e-mācībām.

Programmas autori: Anita Jozus Mg. paed, Ingūna Irbīte Mg. hist., Antra Mazūra Mg.pol.sc., Nikolajs Ozoliņš Mg. iur., Ritma Rungule Dr.sc.pol., Daina Zelmene Mg. hist.

Sagaidāmie rezultāti

Sekmīgi apgūstot programmu:

- dalībnieki būs iepazīstināti ar galvenajām teorētiskajām pieejām sociālajās zinātnēs, akcentējot jaunākās un aktuālākās;
- dalībnieki būs iepazīstināti ar jaunākiem pētījumiem un datiem;
- dalībnieki būs pilnveidojuši prasmes lietot interaktīvas mācību metodes.
- dalībnieki būs papildinājuši savas zināšanas un paplašinājuši izpratni par jautājumiem, kas ir saistīti ar izvēli, atbildību un rīcību situācijās, kurās pastāv risks personas drošībai un veselībai;
- paplašinājuši izpratni par dzimumu līdztiesības jautājumiem;
- paplašinājuši izpratni vardarbību, tās veidiem, izpausmēm, rīcības modeļiem situācijās, kad skolēni saskaras ar vienaudžu vardarbību, iespējām sniegt un saņemt palīdzību;
- būs papildinājuši zināšanas, paplašinājuši izpratni par cilvēktirdzniecības jautājumiem un guvuši papildus informāciju par cilvēktirdzniecības veidiem, tiesiskajiem aspektiem, vervēšanas veidiem;
- dalībnieki būs guvuši prasmes jau esošās un no jauna iegūtās zināšanas integrēt mācību procesā, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes un paņēmienus, kā arī mācību sasniegumu novērtēšanas prasmes.

- dalībnieki būs paplašinājuši izpratni par ekonomikas jautājumu mācīšanu skolā, būs pilnveidotas dalībnieku metodiskās iemaņas tēmās par patērētāja lomu ekonomikā, resursu ierobežotības problēmu un vēlmju un vajadzību sabalansēšanas nepieciešamību;
- dalībnieki būs pilnveidojuši izpratni par ilgspējīgu attīstību, par cilvēka un vides mijiedarbību, būs apguvuši metodiku, kas izmantojama, mācot par cilvēka un vides mijiedarbību;
- dalībnieki būs padziļinājuši izpratni par veselīgu dzīvesveidu un faktoriem, kas to ietekmē, par katra iespējam dzīvot veselīgi;
- būs pilnveidotas dalībnieku metodiskās iemaņas tēmās par veselīgu dzīvesveidu;
- dalībnieki būs paplašinājuši izpratni par vides aizsardzības tematikas mācīšanu skolā, būs pilnveidotas dalībnieku metodiskās iemaņas tēmās par videi saudzīgu rīcību;
- dalībnieki būs iepazinusi daudzveidīgus informatīvos materiālus.
- dalībnieki būs padziļinājuši izpratni par tiesību tēmām gan pamatjautājumus, gan šodienas aktualitātes;
- papildinājuši zināšanas par valsti mūsdienu politisko procesu kontekstā,
- papildinājuši zināšanas kā nodarbībā aptvertos jautājumus skatīt saistībā ar Latvijas gadījumu;
- dalībnieki būs papildinājuši zināšanas par demokrātiskām un nedemokrātiskām valstīm;
- būs aktualizētas metodiskās iemaņas efektīvai mācību satura apguvei;
- dalībnieki būs informēti par pašpilnveides resursiem.
- dalībnieki būs padziļinājuši izpratni par globalizācijas procesu satura jautājumiem;
- aktualizējuši metodiskās iemaņas efektīvai mācību satura apguvei;
- būs rosinātas profesionālas diskusijas par konkrētā satura un metodikas lietošanas iespējām darbam klasē;

Ētikas skolotāju profesionālo un pedagoģisko kompetenču pilnveide

Programma paredzēta ētikas, filozofijas, kulturoloģijas pedagogiem, klašu audzinātājiem.

Programmas mērķis ir:

- Pilnveidot pedagoga profesionālās kompetences jaunieša identitātes nostiprināšanā, aktualizējot ētisko vērtību un principu nozīmi.
- Pilnveidot pedagoga teorētiskās zināšanas un metodoloģiskās prasmes darbam mācību stundā par mūsdienu informācijas un komunikācijas vidi un masu kultūru ētikas aspektā.
- **Pilnveidot pedagogu profesionālo kompetenci skolēnu izpratnes veidošanā par morālo pienākumu un ģimenes lomu pozitīvas sociālās vides veidošanā.**

Programmu veido trīs atsevišķi 12 stundu moduļi. Pirmajā modulī, sekojot aktualitātēm un mācību procesa prioritātēm, pedagogiem tiek piedāvāts pilnveidot un padziļināt izpratni par ētikas normām un vērtībām mūsdienu sabiedrībā, īpaši pievēršoties identitātes jautājumu risinājumam. **Otrais modulis sniedz iespējas** pilnveidot prasmes skolēnu iesaistīšanā ētisko un morālo dilemmu risināšanā (rasu un dzimuma diskriminācijas u.c. kontekstā) un **iegūt pieredzi skolēnu izpratnes veidošanā par ētisko vērtību nozīmi komunikācijā ģimenē un sabiedrībā.** Trešā moduļa tematika veltīta zināšanu un prasmju pilnveidei globalizācijas, mūsdienu informācijas vides un masu kultūras vērtību tematos ētikas aspektā. Izmantojot IKT, visos moduļos nodarbībās tiks izmantotas dažādas interaktīvas darba formas, lai veidotu un nostiprinātu pedagoga prasmes gan izmantot, gan izstrādāt metodiskos materiālus darbam klasē. Stundas modelēšana, strādājot grupās, palīdzēs iepazīt kolēģu pieredzi un sniegs radošu ierosmi turpmākam darbam.

Programmas autori: Valentīna Sūniņa, Mg.paed., Valda Reķe, Mg.paed., Daiga Muižule, Mg.paed., Līvija Zeiberte, Mg.art.

Sagaidāmie rezultāti:

- Iepazīta un kritiski novērtēta jēdziena “identitāte” daudzveidība mūsdienās;
- Pilnveidotas metodiskās prasmes veidot personības pašapziņu;
- Pilnveidota pedagoģiskā meistarība, strādājot ar IKT materiāliem;
- Izstrādāts stundas plāns un vērtēšanas kritēriji.
- Pilnveidota pedagogu izpratne un zināšanas par morālo vērtību, principu, normu izpratnes un morālās apziņas attīstību ģimenē.
- Pilnveidotas prasmes morālo dilemmu analīzē un izvērtēšanā, lai apzinātu morālās vērtības, kas palīdz stiprināt ģimeni.
- Pilnveidotas prasmes veidot skolēnu izpratni par komunikācijas ģimenē un sabiedrībā morālajiem aspektiem (atbildīgumu, toleranci, cieņu u.c. vērtībām).
- Apkopota pieredze par cēloņiem - sekām un problēmu risinājumiem ģimenē (abu dzimumu bioloģiskās un psiholoģiskās atšķirības, konflikti ģimenes dzīvē, vardarbība ģimenē u.c.).
- Pilnveidota izpratne par bioētikas un ekoētikas aktuāliem jautājumiem.
- Pilnveidotas pedagogu prasmes vadīt diskusiju par aktuāliem morāles jautājumiem ģimenē un sabiedrībā.
- iepazīta un kritiski izvērtēta mūsdienu informācijas vides, IKT, masu kultūras un globalizācijas ietekme indivīda un sabiedrības dzīvē;
- pilnveidotas prasmes analizēt un vērtēt masu kultūras formas, to saturu un ietekmi;
- pilnveidotas prasmes strādāt ar diskusijas metodi, izmantojot dažādu materiālu;
- izstrādāts stundas plāns un vērtēšanas kritēriji.